
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2010:10

Öka kunskapen om kristen tro

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2010:64 om att öka kunskapen om kristen tro. I motionen föreslås att formerna för en satsning på kunskapsförmedling av kristen tro, och av varför vi firar jul och påsk i vårt land, ska utredas. Satsningen ska nå alla medlemmar i Svenska kyrkan. Vidare föreslås att det inom programmet 0 till 18 ska utarbetas en plan för undervisning om kristen tro till barn mellan 6 och 12 år.

Utskottet anser att det är viktigt att öka kunskapen om kristen tro och delar därför motionärens förslag i punkt 1. Någon exakt angivelse av vilka som ska nå av den satsningen vill utskottet däremot inte göra.

Utskottet konstaterar att det pågår ett arbete med att ta fram ett nytt grunddokument för Svenska kyrkans arbete bland barn 0–12 år och föreslår därför att punkt 2 i motionen avslås. Till betänkandet finns en reservation till förmån för punkt 2.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:64, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2010:64, punkt 1 uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda formerna för en satsning på kunskapsförmedling av kristen tro och då i första hand innebörden av varför vi firar jul och påsk i vårt land.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:64, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2010:64 av Britt Louise Agrell, Öka kunskapen om kristen tro

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda formerna för en satsning på kunskapsförmedling av kristen tro och då i första hand innebörden av varför vi firar jul och påsk i vårt land, som når i vart fall alla medlemmar i Svenska kyrkan.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att inom programmet 0 till 18 utarbeta en plan för undervisning om kristen tro till barn mellan 6 och 12 år.

Bakgrund

Motionen tar sin utgångspunkt i att kunskapen om kristen tro blir allt sämre bland Sveriges befolkning, samt att föreställningar om vad kristen tro innebär, i den mån sådana finns, ofta är förvridna i förhållande till den tro som är representativ för Svenska kyrkan. Motionären menar att kristen tro har kommit att förknippas med fundamentalism och världsfrånvändhet.

Skolans kunskapsförmedling om kristen tro har under lång tid reducerats. Föreställningen om vad en religiös tro innebär har ofta kommit att förknippas med blind auktoritetstro, fundamentalism och ovilja att acceptera vetenskapliga landvinningar. Denna bild har förstärkts genom den opinionsbildning som förs mot kristen och annan religiös tro. Situationen förvärras dessutom av de sjunkande konfirmationstalen. Det blir färre ungdomar som tidigt får kännedom om kristen tro och liv.

Svenska kyrkan kan inte längre förlita sig på att någon annan institution i samhället står för undervisning om kristen tro, utan kyrkan själv måste, i högre grad än tidigare, bli en plats för lärande om kristen tro. En utgångspunkt i kyrkans lärande om kristen tro är att det inte handlar enbart om att förmedla teoretiska kunskaper utan även om att ge människor förutsättningar att växa in i ett böne- och gudstjänstliv. Kyrkolivsutskottet konstaterar i betänkande 2009:4 *Kristen tro i en ny situation* att det finns flera olika metoder som används inom det vuxenpedagogiska arbetet inom Svenska kyrkan som stöd för vuxnas väg till tro, exempelvis Vuxendialog, Alphakurser och Vuxenkatekumenatet.

I motionen föreslås särskilt information om varför vi firar jul och påsk. Frågan om julfirandet aktualiserades i Kyrkolivsutskottets betänkande 2006:10 *Stora Julhandboken*. Utskottet skriver i sina överväganden:

Utskottet är positivt till motionen om en julhandbok, och ser förslaget som både offensivt och spännande. *Stora Julhandboken* beskrivs av motionärerna som en stor engångssatsning, men utskottet anser att kommunikationen till medlemmarna bör vara återkommande, och önskar ett bredare och mer kontinuerligt arbete med en väl genomtänkt strategi och en tydlig avsändare.

Betänkandet hänvisar även till olika bokprojekt som syftat att sprida kunskap om kristen tro. Hit hör *Lilla Boken om kristen tro* som distribuerades till svenska hushåll i advent 1992 samt *Tradition och liv*, som gavs ut 2006. Boken tar upp helg- och högtidsdagar, varför man firar dessa och hur man kan fira dem.

Programmet Barn och unga 0–18 år

Till förra årets kyrkomöte motionerade samma motionär om att inom programmet *Barn och unga 0–18 år* särskilt uppmärksamma behovet av riktlinjer för församlingarnas undervisning om kristen tro för barn upptill 12 år. Motionen behandlas i Kyrkolivsutskottets betänkande 2009:4. I det finns en utförlig beskrivning av varför intensifierade insatser görs för barn och unga samt av det kyrkokansliövergripande programmet *Barn och unga 0–18 år*.

Utöver det som står i betänkandet från 2009 kan tilläggas att programmets styrgrupp beslutat att ett nytt grunddokument ska tas fram och ska ersätta *I dialog med barn*, som är ett grunddokument för Svenska kyrkans arbete bland barn 0–14 år fastställt 1999. Motiven till att ett nytt grunddokument ska utarbetas är flera. Stiften har uttalat ett önskemål om ett samlat grunddokument för kyrkans arbete med barn och upplever det som en brist att *I dialog med barn* är så gammalt. Ett annat motiv är att de kyrkliga utbildningarna vill undervisa om barn och unga men behöver ett grunddokument som undervisningen kan bygga på. De gemensamma lärardagarna 2010–2012, dagar som anordnas av den nationella nivån för lärarna på de kyrkliga utbildningarna, har som tema barn och unga 0–18 år. Ytterligare ett motiv är det samarbete som programmet har med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation som vill ta ett samlat grepp på området 0–18 år.

Mycket av kyrkans arbete med barn skulle kunna sammanfattas som dopundervisning. Ett bra sätt att beskriva dopundervisning är att den ska ge kunskap, upplevelse och delaktighet.

Även till 2008 års kyrkomöte fanns en motion om att det skulle utarbetas riktlinjer för kyrkans undervisning för barn 6–12 år (kl 2008:11). Ingen av de nämnda motionerna ovan har bifallits av Kyrkomötet. Kyrkolivsutskottet konstaterade bland annat att handfasta anvisningar med detaljerade planer för arbetet skulle välkomnas av en del men upplevas frustrerande av andra. I stället för riktlinjer ansåg utskottet att det fanns andra sätt att möta utmaningarna i Svenska kyrkans barnverksamhet. Utskottet påtalade också att det i *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete*, 2007 talas om församlingens totala undervisningsansvar, och mötet med barn och unga i åldrarna 0–18 år.

I motionen till årets kyrkomöte föreslår motionären att det inom programmet 0 till 18 ska utarbetas en plan för undervisning om kristen tro till barn mellan 6 och 12 år.

Utskottets överväganden

Öka kunskapen om kristen tro

Utskottets förslag:

- Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2010:64, punkt 1 uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda formerna för en satsning på kunskapsförmedling av kristen tro och då i första hand innebörden av varför vi firar jul och påsk i vårt land.
- Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:64, punkt 2.

Att öka kunskapen om kristen tro i vårt land är en viktig uppgift för Svenska kyrkan och kunskapsnivån om kristen tro är låg i Sverige i dag. Självklart ska trosförmedlingen ske i församlingarna, men utskottet anser att det behövs ytterligare insatser.

Det är en livsnerv för en evangelisk luthersk kyrka att bekämpa kunskapsförakt och värna om folkbildning, och därför behöver vi fundera över hur folkbildning bedrivs i dag. Det finns goda exempel på lokala satsningar som gjorts och dessa skulle kunna samlas i en kunskapsbank på intranätet. Det behövs kortfattade beskrivningar av den lutherska tron och av vad Svenska kyrkan är och vad vi står för.

Utskottet ställer sig därför bakom motionärens förslag i punkt 1 att Kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att utreda formerna för en satsning för att öka kunskapen om kristen tro, och då i första hand innebörden av varför vi firar jul och påsk i vårt land. Någon exakt angivelse av vilka som ska nås av satsningen vill utskottet däremot inte göra.

Med anledning av motionens punkt 2 konstaterar utskottet att det pågår ett arbete med att ta fram ett nytt grunddokument för Svenska kyrkans arbete bland barn 0–12 år. Utskottet anser att en stor del av kyrkans arbete med barn är en form av dopundervisning. Ett bra sätt att beskriva dopundervisning är att den ska ge kunskap, upplevelse och delaktighet. Utskottet förutsätter att denna beskrivning också kommer att prägla det nya grunddokumentet, och utskottet föreslår därför att punkt 2 i motionen avslås.

Uppsala den 30 september 2010

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Marie Schött, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Ann-Sofie Nelstrand, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Cecilia Brinck, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Karin Söder, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mary Österström, Marie Nielsén, Helena Nordvall, Christer Björk, Kerstin Bodell, Bo Lindell, Kekke Paulsson, Kerstin Rossipal, Stig Domargård, Berit Simonsson och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Carl Axel Aurelius har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2010:64, punkt 2 och yrkar bifall till motion 2010:64, punkt 2.

Britt Louise Agrell